

İçişleri Bakan Yardımcısı **Mehmet AKTAŞ*** ile Türkiye'nin Göç Yönetimi Dinamikleri Hakkında **MÜLAKAT**

* Göç İdaresi Başkanlığı, Bakan Yardımcısı Mehmet AKTAŞ'a bağlı olarak görev yapmaktadır.

Sayın Bakanım, Göç İdaresi Başkanlığı koordinasyonunda yürütülen göç iş ve işlemlerin dinamiklerinden bahsedebilir misiniz?

Bildiğiniz gibi Türkiye, Suriye'de meydana gelen iç savaşın ardından, dünyada nadir görülen ölçekte bir göç hareketine tanıklık etmiştir. Bu denli

Ülke olarak göç olgusu ile birçok kez karşılaşmış ve tüm bunları başarıyla yönetmiş bir tarihe sahibiz.

büyük bir göç dalgasıyla etkili bir şekilde başa çıkmak, süreci koordine etmek ve en önemlisi göçmenleri insan hakları temelli bir yaklaşımla Türkiye'de misafir etmek, güçlü ve kapsayıcı bir kurumsal yapının varlığını daha da önemli hâle getirmiştir. Bu bağlamda, profesyonelleşmiş ve sürdürülebilir göç yönetimini sağlamak amacıyla 2013 yılında kurulan Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Türkiye'nin göç yönetimindeki kurumsal kapasitesini güçlendirmiş ve sistematik bir yapıya geçişin temelini oluşturmuştur. Genel Müdürlük düzeyinde faaliyet göstermekte olan kurumumuzun, 2021 yılında Başkanlık seviyesine çıkarılmasıyla birlikte, daha kapsamlı, dinamik ve etkin bir hizmet anlayışı benimsenmiştir. Günümüzde ise Göç İdaresi Başkanlığı, ülkemizin tüm illerinde teşkilatlanmasını tamamlamış olup, insan hakları temelli yaklaşımı esas alarak göç iş ve işlemlerini göç uzmanları, göç uzman yardımcıları, psikolog, sosyal

çalışmacı gibi çeşitli meslek gruplarından personelin katkılarıyla ve mesai saati gözetmeksizin kesintisiz şekilde sunmaktadır.

Ülke olarak göç olgusu ile birçok kez karşılaşmış ve tüm bunları başarıyla yönetmiş bir tarihe sahibiz. Tarihsel olarak sıkça dile getirilen “Asya ile Avrupa arasında köprü olma” söylemi de bu duruma verilebilecek anlamlı bir örnektir. Geçmişten günümüze Türkiye'nin göç yönetimi politikalarını, kamu düzeni ve güvenliğinden asla taviz verilmeyen bir anlayış ile sürdürüldüğünü özellikle belirtmek isterim. Bundan dolayı göç iş ve işlemlerini sürdürme noktasında kamu kurum ve kuruluşları arasındaki hizmet döngüsü ve güvenlik boyutunda gerekli tedbirlerin alınması hususunda Göç İdaresi Başkanlığımız etkin bir rol oynamakta ve ülkemizin göç yönetimini zaafa düşürecek her türlü olumsuzluğa karşı gerekli önlemleri almaktadır.

Göç yönetiminde hukuk, insan hakları ve medeniyet değerlerimize uygun olarak hareket edilmektedir. İnsani değerleri odağında tutan 6458 Sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile göç iş ve işlemlerinin yürütüldüğü Türkiye, göç konusunda birçok uluslararası anlaşmaya da taraftır. Göç yönetimi hususunda insan haklarının da önemli bir dinamik olduğu unutulmamalıdır. Göç İdaresi Başkanlığının bütün hizmetlerinde, temel insan haklarına saygılı bir anlayışın benimsendiğini de burada vurgulamak isterim.

Türkiye'nin göç yönetimi ile ilgili son olarak vurgulanması gereken önemli bir dinamik, **"medeniyet değerlerimize olan bağlılıktır"**. Türkiye, tarih boyunca kendisine sığınanları asla geri çevirmeyen ve asla ayrımcılık yapmayan bir ülke konumunda bulunmaktadır. Medeniyet değerlerimizin temelinde, dil, din, ırk vb. durumlarından dolayı farklılıkları olan insanlara daima hoşgörü içinde davranılması bulunmaktadır. Bu bağlamda medeniyet değerlerimizin ve milli menfaatlerimizin ön planda tutulduğu bir göç yönetimi

anlayışını temel almaktayız. Özetle göç yönetiminde, Sayın Bakanımızın konuşmalarında da sıklıkla vurguladığı gibi *"insan hak ve hürriyetlerine saygılı, medeni değerlerimize bağlı, ülkemizin menfaatlerini ön planda tutan, kamu güvenliğinden taviz vermeyen"* bir bakış açısının benimsendiğini vurgulamak isterim.

Göç yönetimi anlayışı ile ilgili olarak öne çıkan uygulamalarınızdan bahsedebilir misiniz?

Diğer tüm kurum ve kuruluşlarımızda olduğu gibi, göç yönetimi stratejilerimizin uygulanmasında da dijital ve teknolojik altyapıları en işlevsel ve verimli biçimde kullanma çabası içerisindeyiz. Özellikle düzensiz göçle mücadele kapsamında kesin ve kararlı bir şekilde yürütülen çalışmalardan da önemli sonuçlar alındığını söylemeliyim. Nitekim, dünya genelinde uygulamalarımızı takip eden ülkeler, çalışmalarımızın altyapısını merak etmekte; bu altyapıyı öğrenmek ve yerinde incelemek isteyen yetkililerin görüşme

talepleri ise her geçen gün artmaktadır. Burada vurgulamak istediğim en önemli konu: bu alt yapıların tamamen **"yerli ve milli"** teknolojilerimizle geliştirilmiş olmasıdır.

Göç İdaresi Başkanlığımız, bu alanda daha önce örneği görülmemiş uygulamaları geliştirmekle birlikte uygulamaların etkin ve verimli şekilde yürütülmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için gerekli araştırma ve geliştirme faaliyetlerine de devam etmektedir. Bütün bunların ışığında şunu rahatlıkla söyleyebilirim ki **"Türkiye Göç Yönetiminde Dünyaya Model bir ülke"** olmuştur.

Elbette, göç uygulamalarında düzenli ve düzensiz göç arasındaki farklılıklar, belirleyici faktörler olarak ön plana çıkmaktadır. Göç yönetimi anlayışımızın **"veri odaklı"** ve **"sistemli bir yaklaşımla"** yürütüldüğünün altını çizmek isterim. Özellikle Göç İdaresi Başkanlığımız tarafından geliştirilen ve aktif olarak kullanılan **"GöçNet"** sistemi aracılığıyla, Türkiye'ye giriş-çıkış yapan kişiler ile statü sahibi ya da düzensiz göçmenlere ilişkin veriler, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu çerçevesinde güvenli ve hassas bir biçimde kaydedilmekte olup bu sayede göç işlemleri etkin, hızlı ve hukuka uygun şekilde yürütülmektedir. Türkiye, veri odaklı bir göç yönetimi yaklaşımı benimseyerek yalnızca ülke sınırları içerisindeki göç hareketlerini değil, aynı zamanda küresel göç hareketlerinin yönünü ve rotalarını da analiz etmeye başlamıştır. Bu kapsamda, ülkemizi etkileyebilecek olası göç hareketlerinin önceden tespit edilmesi ve beraberinde ortaya çıkabilecek etkiler doğrultusunda gerekli önlemlerin alınması hedeflenmektedir.

Göç uygulamalarımızda ön plana çıkan bir diğer önemli faktör, bürokrasinin azaltılması, işlemlerin hızlandırılması ve kapasitenin daha verimli kullanılmasına yönelik yapılmış olan

yeniliklerdir. Bu yeniliklerin tamamen yerli ve milli teknoloji ile yapıldığını tekrar hatırlatmak isterim. Bu vizyon doğrultusunda “**GöçBil**” uygulamamızı geliştirmiş olup göç iş ve işlemlerinin sahada daha etkin sunulabilmesi amacıyla “**Mobil Göç Noktası Araçlarını**” tasarlayarak hizmete sunmuş bulunmaktayız.

Mobil Göç Noktası Araçları uygulamamız, çağımızın getirdiği gelişmelere paralel olarak tasarlanan ve göç uygulamalarının pratik, hızlı ve verimli şekilde gerçekleştirilmesini sağlayan bir mekanizmadır. Bu uygulamanın geliştirilme aşamasında

çok önemli bir ihtiyaç değerlendirme çalışması yapılarak göç uygulamalarında ve denetimlerinde, insan hakları odaklı yaklaşımlar çerçevesinde, iş ve işlemlerin pratik hale getirilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca Türkiye olarak “*bütün hizmetlere erişilebilirliğin artırılması*” ile ilgili bir anlayışımız da mevcuttur. Bundan dolayı göç iş ve işlemlerinin sunumunda hızlı ve kaliteli çözüm mekanizmalarını geliştirme ihtiyacı ile Mobil Göç Noktası Araçları uygulamamızın araştırma ve geliştirme çalışmalarına başlamış olduk.

Mobil Göç Noktası Araçları; güncel teknolojik donanımlara sahip, sistem üzerinden anlık ve güvenli sorgulama yapabilen, aynı zamanda insan hakları standartlarına uygun görüşme alanlarıyla donatılmış bir uygulamadır. Bununla birlikte “mobil” özelliğinin olması ile ihtiyaç duyulan yere konumlandırılabilirler. Kolluk kuvvetlerimizin rutin denetimlerinde önemli bir rol üstlenen Mobil Göç Noktası Araçları, kayıt sorgulaması gereken yabancılarla ilgili yürütülen iş ve işlemlerde etkin bir şekilde kullanılmakta ve sürece önemli katkılarda bulunmaktadır. Temmuz 2023 itibarıyla hayata geçirilen Mobil Göç Noktası Araçları uygulamamız saye-

sinde, düzensiz göçmen olduğundan şüphelenilen kişilere yönelik pasaport, kimlik ve belge kontrolleri daha güvenli ve etkin bir biçimde gerçekleştirilmektedir.

Bu uygulamanın işleyişinden de bahsetmek isterim: Rutin kontroller sırasında yabancı kişilerin yasal kalışlarına ilişkin net bir sonuca varamayan kolluk kuvvetlerimiz bu kişileri kendilerine en yakın Mobil Göç Noktası Araçlarına getiriyorlar. Burada yine sahip olduğumuz milli teknolojimiz ile kişilerin biyometrik verileri üzerinden göç veri tabanı aracılığıyla anlık sorgulamalar yapılıyor. Göç İdaresi Başkanlığı personeli tarafından yapılan kontroller neticesinde, yasal kalış hakkı bulunan ve durumunda herhangi bir sorun tespit edilmeyen kişiler hakkında herhangi bir işlem tesis etmiyoruz. Ancak, yasal kalış hakkı bulunmayan veya kalış koşullarını ihlal eden kişilerle ilgili olarak idari gözetim mekanizmaları işletilmekte ve bu kişileri Geri Gönderme Merkezlerine sevk ederek sınır dışı işlemlerini başlatmaktayız.

Güncel olarak 81 ilimizde 270 adet Mobil Göç Noktası Aracımız görev yapmaktadır. Bu araçlar bugün ulusal düzeyde haberlere de konu olabilmektedir. Aynı zamanda bu araçlar, kolluk birimlerimizin gerçekleştirmiş oldukları operasyonlarda ya da denetleme uygulamalarında aktif bir şekilde görev almaktadırlar. Düzensiz göçle mücadeleye önemli derecede katkı sağlayan bu uygulamamızın etkinliği, istatistiksel verilerimize de yansımıştır. Nitekim uygulamanın başladığı ilk üç ayda Mobil Göç Noktası Araçlarımız aracılığıyla yapılan sorgulamalarda, her 100 kişiden yaklaşık 74,5’inin düzensiz göçmen olduğu tespit edilirken, bu oran zamanla 2,7’ye kadar düşmüştür. Mobil Göç Noktası Araçlarımızın sayılarını arttırmak amacıyla çalışmalarımız hızla devam etmektedir.

Düzensiz göçle mücadelede, demokrasiye, insan haklarına, uluslararası hukuka uygun bir şekilde hareket ederek bu kararlı mücadelemizi 5 aşamalı bir strateji ile sürdürüyoruz.

Sayın Bakanım, düzensiz göç ile mücadelede birçok alanda uygulamalarınız olduğunu görüyoruz. Düzensiz göç ile mücadeleye ilişkin anlayışınız tam olarak nedir?

Öncelikle şunun vurgulanmasında fayda var ki düzensiz göç ve göçmen kaçakçılığıyla mücadele bütün dünyanın ortak problemidir. Bu noktada çözüm yolları da küresel koordinasyonu gerektirmektedir. Düzensiz göç hareketlerinin durdurulmasına yönelik uluslararası boyutta her ülkenin kendi üstüne düşeni yapması gerekmektedir. Ancak külfet paylaşımı dediğimiz bu sorumlulukları bazı ülkelerin yerine getirmediğini görmekteyiz. Türkiye, düzensiz göçle mücadelede büyük bir başarı kazanmıştır. Tüm sınırlarımızda, hudut kapılarımızda ve 81 ilimizin tamamında uygulanan “Etkin Düzensiz Göçle Mücadele Stratejisi” sayesinde ülkemiz; düzensiz göç rotası olmaktan ve düzensiz göçe hedef olmaktan çıkmıştır.

Türkiye, düzensiz göçle “**kaynağında başlayıp kaynağında biten**” bütüncül bir anlayışla etkin bir mü-

cadele sürdürmektedir. Düzensiz göçle mücadelede, demokrasiye, insan haklarına, uluslararası hukuka uygun bir şekilde hareket ederek bu kararlı mücadelemizi 5 aşamalı bir strateji ile sürdürüyoruz. Bunlar; sorunları kaynağında çözmek, etkili sınır güvenlik tedbirleri almak, ülke içinde yakalama süreçlerini yürütmek, düzensiz iş gücü göçüyle mücadele etmek ve etkin sınır dışı mekanizmalarını devreye sokmaktır.

İlk olarak benimsediğimiz strateji aşaması “**sorunu kaynağında çözmek**” olmuştur. Burada anlatılmak istenilen durum göç hareketlerinin başladığı yerde, yani kaynak ülkelerde, geliştirilen çözüm stratejileridir. Özellikle Güney sınırlarımızda oluşturduğumuz güvenli bölgeler sayesinde göçün kaynağında durdurulduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca göç veren ülkelerdeki sosyal ve ekonomik durumların geliştirilmesi için çeşitli sosyal sorumluluk projelerinin hayata geçirildiğini ve bu ülkelere gönüllü geri dönüş mekanizmaları için destek verildiğini belirtmekte fayda vardır.

Bir sonraki aşamamız ise “**etkili sınır güvenliği tedbirleri**” olmuştur. Bu tedbirler kapsamında sınırlarımızı güvende tutmaya yönelik güvenlik duvarı, devriye yolları, daha iyi görüş sağlanması amacıyla aydınlatma sistemleri, kamera ve algılayıcılar,

asansör kule, elektro optik kule, termal kameralar ve keşif gözetleme araçları devreye girmiştir. Buradaki başlıca amacımız sınırlarımızı korumak, yasa dışı geçişleri, göçmen kaçakçılığı ve diğer kaçakçılık türlerini engellemek, kamu güvenliğimize tehdit olacak riskleri ve sınır ötesi suçları önlemektir.

Sınır güvenliğine yönelik tedbirlerin alınmasının ardından bir diğer aşama ise “**ülke içi yakalama**” faaliyetleridir. Önceki soruda da belirttiğim üzere, bu kapsamda Mobil Göç Noktası Araçlarımız son derece olumlu katkılar sağlamıştır. Yurt dışından birçok ülke, söz konusu uygulamamızı yerinde incelemek ve kendi ülkelelerinde hayata geçirmek amacıyla ziyaret talebinde bulunmuştur. Çünkü geliştirmiş olduğumuz bu uygulama, dünya çapında yapılan ilk Mobil Göç Noktası uygulamasıdır.

Bir diğer aşamamız ise “**düzensiz iş gücü göçü ile mücadele**”dir. Bu alan ile ilgili çalışmalarımız hala sürmektedir. Ülkemizde yasal kalış hakkı olan yabancıların ülke ekonomisine katkısının, milli çıkarlarımız doğrultusunda sağlanması ve kaliteli iş gücünün ülke sınırlarımız içerisinde düzenli bir şekilde yürütülmesi önceliklerimiz arasında yer almaktadır.

Son olarak değinilmesi gereken aşama, “**etkin sınır dışı etme**” mekanizmasıdır. Ülkemizde yasal kalış hakkı bulunmayan ya da mevcut kalış hakkını ihlaller nedeniyle kaybederek düzensiz göçmen durumuna düşen yabancılara ilişkin sınır dışı süreçleri titizlikle uygulanmaktadır. Yürürlükteki mevzuat çerçevesinde sınır dışı işlemleri; hukuk, insan hakları ve medeniyet değerlerimize uygun biçimde yerine getirilmektedir. Bu kapsamda, mekanizmaların işletilmesinde uluslararası hukuk normlarına riayet edilmekte; yabancılara bu işlemlere karşı itiraz ve yargı yollarına başvurma hakları güvence altına alınmaktadır. Bugün itibarıyla, dünya genelinde hukuki normlara uygun, insan hakları temelli ve etkin sınır dışı uygulamaları açısından örnek teşkil eden uygulamalara sahip olduğumuzu özellikle vurgulamak isterim.

Efendim, biraz önce vurguladığınız yabancılara kayıt dışı istihdamını engellemeye yönelik düşünceleriniz ve bununla ilgili izlenecek stratejiler ile ilgili bilgi verebilir misiniz? Ayrıca sınır yönetimi ile ilgili de düşüncelerinizi bizimle paylaşabilir misiniz?

İlk sorunuzdan başlamak istiyorum. Yabancıların kayıt dışı istihdamı, bir ülkenin iş gücü ve çalışma piyasasında dengesizlikler yaratabileceği gibi ekonomik, sosyal ve güvenlik ile ilgili de birçok soruna yol açabilmektedir. Ayrıca, bu sorunun iş piyasasında çalışan kişilerin haklarına zarar verebileceği ve devletin vergi ile sosyal güvenlik gelirlerinde kayıplara yol açabileceği hususlarına

da dikkat çekilmesinde fayda bulunmaktadır. Kuralları belirlenmemiş bir alanda çalışmak beraberinde başka yasa dışı faaliyetlerin oluşmasına ve mağduriyetlerin yaşanmasına sebep olmaktadır. Bu kapsamda, yabancılara kayıt dışı istihdamının önlenmesine yönelik olarak hem işvereni hem de çalışanı mağdur etmeyecek, aynı zamanda çalışma izni başvurularının hızlı ve güvenli bir şekilde yapılmasını sağlayacak düzenlemelere ilişkin çalışmalar başlatılmıştır. Bu doğrultuda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Göç İdaresi Başkanlığımız arasında sistem entegrasyonuna yönelik iş birliği çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Önümüzdeki süreçte bu alan ile ilgili daha ayrıntılı çalışmalar yapılacağını ve bu konuda sürdürülebilir bir sistemin oluşturulacağını söyleyebilirim.

Sınır Yönetimi konusuna gelecek olursak, sürdürülebilir ve etkin bir göç politikasında en önemli bileşen sınırların güvenliğini sağlamak ve bu konuda alınabilecek tedbirleri geliştirmektir. Daha önce sınır yönetimi ile ilgili birçok yeniliğin getirildiğini ve güncel teknolojik imkânların çoğundan yararlanıldığını dile getirmiştik. Daha önce İller İdaresi Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan Sınır Yönetimi Daire Başkanlığı, 21

Aralık 2023 tarihinden itibaren Göç İdaresi Başkanlığı bünyesinde Sınır Yönetimi Genel Müdürlüğü olarak yeniden yapılandırıldı.

Sınır yönetimi dediğimizde aklımıza sadece kilometrelerce uzanan duvarlar ve bölgeler gelmemelidir. Limanlar, sınır kapıları ve sivil hava meydanlarında da sınır kapıları bulunmaktadır. Bu bölgelerdeki mevzuat uygulamasının takip edilmesi, iş ve işlemlerin yürütülmesinde koordinasyon görevlerinin üstlenilmesi de Sınır Yönetimi Genel Müdürlüğümüz tarafından yapılmaktadır. Sınır yönetiminin düzensiz göç ve göçmen kaçakçılığı ile mücadelede önemli ve stratejik bir yerinin olduğunu söyleyebilirim. Sınır güvenliğinin sağlanması noktasında 1.272 km güvenlik duvarı, 1.636 km devriye yolu, 1.058 km aydınlatma sistemleri devreye alınmıştır. Ayrıca 198 adet gözetleme kulesi de sınır bölgelerimizde faaliyet göstermektedir. Sınır güvenliğimizden taviz vermeyerek tedbirlerimizi aralıksız ve etkili bir şekilde uygulamaya devam edeceğiz. Kamuoyunun malumu olduğu üzere, Suriye'ye gönüllü geri dönüş süreçleri kesintisiz olarak devam etmektedir. Bu süreçte, sınır yönetimi uygulamalarımız da planlı ve koordineli bir şekilde sürdürülmektedir.

**Sayın Bakanım,
Suriye ile ilgili gönüllü
geri dönüşlerden
bahsetmişken böylesi
önemli bir durum ile
ilgili neler yapıyor? Bu
konudaki görüşleriniz
nelerdir efendim?**

Bildiğiniz gibi 13 yıl önce Suriye’de meydana gelen iç karışıklıklar ve Esad rejiminin baskısından kaçan Suriyeli kardeşlerimiz için kapılarımızı açtık. Daha önce de vurguladığım gibi biz medeniyet değerlerimiz ışığında mazluma uzanan el olmayı asla ihmal etmedik. Esad rejiminin sona ermesi ile vatan hasreti çeken Suriyeli kardeşlerimizin kendi topraklarına dönmeleri için her türlü imkânımızı seferber ediyoruz. Uluslararası hukuka ve insani değerlere uygun bir şekilde yürütülen gönüllü geri dönüş işlemleri ile ilgili olarak sistematik ve pro-aktif uygulamalar geliştirdik. Burada dikkat çekilmesi gereken nokta ise söz konusu geri dönüşlerin gönül-

lü, güvenli, onurlu ve düzenli bir çerçevede yürütülmesidir.

Gönüllü, güvenli, onurlu ve düzenli geri dönüşlerin sürekliliğinin sağlanması amacıyla sınır kapılarında 7/24 çalışma sistemine geçildi. Sınır kapılarından vatanlarına dönmek isteyen Suriyeliler için işlem kapasitesini arttırmaya yönelik çalışmalarımız aynı zamanda devam etmektedir. Gönüllü geri dönüş işlemlerinde düzeni sağlamak için 81 ilimizde merkezi randevu sistemi devreye alındı. Böylelikle ülkesine dönmek isteyen Suriyeliler web sitemiz üzerinden randevu alarak gönüllü geri dönüş işlemlerini başlatabilmektedir. Bu mekanizmada, sistemden randevu alan kişilerin ilk önce arama ya da yakalama kayıtlarının olup olmadığına bakılmaktadır. Hakkında sorgulama yapılan kişi ile ilgili herhangi bir sorun yoksa çıkış yapılacak kapının bulunduğu şehre gitmesi için yol izin belgesi düzenlenmektedir. Bu yolculuğu yapmak için 15 gün zamanları bulunmaktadır. Suriye’ye geçiş yapacak kişilerin sınır kapılarında da biyometrik kontrolleri gerçekleştirilmektedir. Bunun

Sürdürülebilir ve etkin bir göç politikasında en önemli bileşen sınırların güvenliğini sağlamak ve bu konuda alınabilecek tedbirleri geliştirmektir.

amacı gönüllü geri dönüş yapacak kişiler ile çıkış yapacak kişilerin aynı olduğunun onaylanmasıdır. Ayrıca gönüllü geri dönüş yapmak isteyenler için **“öncü göçmen”** uygulaması başlatıldı. Suriyelilerin geri dönüşlerinin kolaylaştırılması ve dönüş hazırlığının yapılması için bu öncü göçmenlere 1 Ocak ile 1 Temmuz tarihleri arasında 3 kere çıkış-giriş hakkı tanındı. Bu şekilde dönüş yapacak Suriyelilerin işlemlerinin kolaylaştırılması amaçlanmıştır.

Gönüllü geri dönüş işlemleri gerçekleştirilirken bütün prosedürlerin ve uygulamaların insan haklarına uygun olduğunu tüm dünyaya göstermek için süreci **“üçüncü göz”**ün şahitliğinde yürütüyoruz. Bu kapsamda, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) süreci gözlemlemektedir. Yakın zamanda Birleşmiş Milletler Yüksek Komiseri **“Filippo GRANDI”**, ülkemizi ziyaret ederek uygulamalarımızı yerinde inceledi. GRANDI, gerçekleştirdiği ziyarette, hayata geçirdiğimiz **“izinli çıkış-giriş”** uygulamasını **“sürdürülebilir geri dönüşlerin önünü açacak en iyi uygulamalardan birisi”** olarak yorumlamıştır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN’ın son verdiği istatistiklere göre ise 9 Aralık 2024’ten bu yana 200 bin Suriyeli kardeşimiz **“gönüllü, güvenli, onurlu ve düzenli”** şekilde ülkesine döndü. Ülkelerine

dönmek isteyen Suriyeliler için kolaylaştırıcı mekanizmaları devreye almaya devam edeceğiz.

Sayın Bakanım gönüllü geri dönüşleri konuştuk. Peki ülkeye yeni gelen yabancılar ile ilgili olarak iletişim stratejileri nelerdir? Örneğin gönüllü geri dönüş veya hizmetlere erişim ile ilgili bilgilere nasıl ulaşabiliyorlar?

6458 Sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nda belirtilen şartlara haiz yabancılar ülkemizde kalış hakkına sahiptir. Durumuna uygun kalış izni verilen yabancılar ülkemizde kaldıkları süre içerisinde kendi hak ve yükümlülükleri kendi dillerinde tebliğ edilmektedir. Göç İdaresi Başkanlığımızın resmî internet sitesi, kullanıcıların kendi resmî dillerine çevrilebilecek şekilde yapılandırılmıştır. Bu sayede, yabancılar başvurularını gerçekleştirebilmekte

ve ihtiyaç duydukları bilgilere yedi gün yirmi dört saat erişim sağlayabilmektedirler.

Yabancılarla ilişkin güncel istatistik verilerimiz Göç İdaresi Başkanlığımızın resmî web sitesinde belirli aralıklarla güncellenerek kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır. Burada kurumsal şeffaflık politikası doğrultusunda resmi istatistiklerimizi paylaşmaktayız. Avrupa Birliği ülkeleri ve Türkiye'nin veri paylaşımları ile ilgili olarak yapmış olduğumuz araştırmalar neticesinde göç alanında en fazla istatistik verilerin Göç İdaresi Başkanlığımız tarafından paylaşıldığını da vurgulamak isterim.

Yabancılarla ilgili en önemli iletişim kanalımız olan "Yabancı İletişim Merkezi (YİMER 157)" hakkında bilgi vermek isterim. YİMER 157, yabancıardan gelen bilgi talepleri ve yardım ihbarlarını beş dilde ve 7 gün 24 saat esasına göre karşılayarak faaliyetlerini sürdürmektedir. YİMER 157; insan ticareti, aile içi şiddet ve göçmen kaçakçılığı da dâhil olmak üzere birçok alanda mağdurların kurtarılmasında önemli roller oynamıştır. Bugüne kadar YİMER

157 çağrı merkezine gelen ihbarlar sayesinde 15 bin 725 kişinin kurtarılması sağlanmıştır. YİMER 157 aynı zamanda bilgi edinme noktasında da fonksiyonel olarak görev yapmaktadır. Örneğin, uluslararası öğrenciler ihtiyaç duydukları bilgilere ulaşmak amacıyla YİMER 157 hattını arayıp 2'yi tuşladıklarında doğrudan yabancı uyruklu çağrı merkezi temsilcisine bağlanarak gerekli bilgileri alabilmektedirler. Gönüllü geri dönüş yapmak isteyenler için de yine YİMER 157 hattı üzerinden bilgi verildiğini belirtmek isterim.

Sayın Bakanım röportajımızın son sorusu da Türkiye'nin göç yönetim vizyonu ile ilgili. Bundan sonra nasıl bir göç stratejisi izlenecek? Türkiye'nin göç vizyonu ne olacak?

"Nereden geldiğinizi bilmiyorsanız, nereye gideceğinizi bilemezsiniz". Daha önce de belirttiğim gibi biz göç uygulamalarımızı medeni değerlerimiz ışığında, kendi kamu güvenliğimizden taviz vermeden gerçekleştiriyoruz. Tarihimizde birçok defa çeşitli uluslardan ve medeniyetlerden insanlara ev sahipliği yaptık ve bunların hepsini kendi kültürümüzden kaynaklı, insana değer veren ilkelerimizle gerçekleştirdik. Bugün de aynı duruşu sergilemekten dolayı onur duyuyoruz. Mazluma uzanan el olmak, coğrafyalarında yaşadıkları olumsuz olaylar nedeniyle yerinden edilen insanlara yardımcı olmak bizim geleneklerimizde var. Bundan dolayı Türkiye olarak, benimsediğimiz temel ilkeler ışığında bu politikalarımıza tabii ki devam edeceğiz. Ancak daha önce de vurguladığım gibi göç sadece Türkiye'nin meselesi değildir. Bu aynı zamanda küresel bir

meseledir. Türkiye, göç meselesi ile ilgili olarak üzerine düşen görevi fazlası ile yerine getirmektedir.

Türkiye'nin göç vizyonu; insan onurunu merkeze alan, zorla yerinden edilen bireylerin mağduriyetlerini görmezden gelmeyen ve ülke güvenliğinden taviz vermeyen dengeli devlet politikaları doğrultusunda şekillenmeye devam etmektedir. Coğrafi konumumuz ile demografik ve ekonomik koşullarımız dikkate alınarak, çok boyutlu ve stratejik yaklaşımları esas alan bir göç politikasının sürdürülmesi temel amaçlarımızdan biridir. Bu doğrultuda, geçici çözümler yerine kalıcı ve sürdürülebilir politikalar üreten bir göç yönetim anlayışı inşa edilmektedir.

Türkiye'nin göç politikası, artık kriz odaklı ve kısa vadeli müdahalelerden uzaklaşarak; uzun vadeli planlamaların yapıldığı, pro-aktif çözüm stratejilerinin benimsendiği bütüncül bir yaklaşıma evrilmiştir. Göç yönetimi yalnızca ulusal eylem planlarında değil, aynı zamanda kalkınma planlarının tümünde bulunmakta; bu sayede göç politikaları, ülke kalkınmasının ayrılmaz bir parçası olarak ele alınmaktadır.

Göç iş ve işlemlerinin sunumunda hiçbir şekilde ulusal güvenlik ve kamu düzenimizden taviz verilmeyeceğini vurgulamak isterim. Düzensiz göç ile mücadelede çok önemli adımlar atılmıştır. Tabii ki bu mücadelenin başarılı şekilde yürütülmesi için sınır güvenliğine ilişkin tedbirlerimizin artırılması ve insan kaçakçılığı ile etkin mücadele edilmesi için her türlü çalışmayı sürdürmekteyiz. Bunun yanında kontrollü ve kayıtlı göç odaklı mekanizmaların artırılmasını hedefleyen uygulamalarımızı da ileriki dönemlerde devreye almaya devam edeceğiz.

Uluslararası iş birliği ve diplomasi alanında da etkili göç stratejilerini

uygulamaya devam ediyoruz. Küresel sorumluluk paylaşımı noktasında göç yükünün adil biçimde paylaşılması için uluslararası kuruluşlarla iş birliğine devam ediyoruz. Bu iş birliklerini yaparken ulusal çıkarlarımızı gözetiyor ve milli değerlerimiz doğrultusunda hareket ediyoruz.

Bu mülakatın daha önceki evrelerinde de vurgulandığı gibi veri odaklı göç politikalarına öncelik veriyoruz. Bu noktada Göç İdaresi Başkanlığımız bünyesinde faaliyet gösteren kriz merkezleri, istatistik birimleri ve Göç Araştırmaları Merkezi veri akışında etkin ve verimli bir rol oynamaktadır. Göç alanına ilişkin her türlü veriler merkezi bir sistemde toplanarak analiz edilmekte ve göç stratejilerimize yansıtılmaktadır. Aynı zamanda istatistiklerimiz şeffaf bir şekilde kamuoyuyla paylaşılmaktadır. Ayrıca, göç alanında bilimsel bir altyapı oluşturmak amacıyla akademik danışma mekanizmaları hayata geçirilmektedir. Göç politikalarımızın ihtiyaç duyduğu veri altyapısını sağlamak üzere dinamik ve sürdürülebilir bir akademik yapı kurulmaktadır. Bu çerçevede, Göç İdaresi Başkanlığımız bünyesinde çeşitli bilimsel konferanslar ve çalıştaylar düzenlenmekte; göç olgusuna ilişkin güncel bilgi ve analizlerin paylaşımı sağlanmaktadır. Öte yandan, Göç Araştırmaları Dergisi, bünyesinde yayımlanan bilimsel makaleler aracılığıyla göç alanındaki akademik literatüre katkı sunmaya devam etmektedir.

Bunlar ile birlikte “iletişime” de büyük önem vermekteyiz. Dezenformasyonla etkin bir şekilde mücadele ederek göç alanındaki uygulamalara ilişkin kamuoyunda oluşabilecek yanlış bilgilendirmelerin önüne geçmeyi hedefliyoruz. Bu doğrultuda şeffaf ve doğru bilgilendirmeye dayalı iletişim politikaları geliştiriyor ve yürütüyoruz.

Türkiye'nin göç vizyonu; insan onurunu merkeze alan, zorla yerinden edilen bireylerin mağduriyetlerini görmezden gelmeyen ve ülke güvenliğinden taviz vermeyen dengeli devlet politikaları doğrultusunda şekillenmeye devam etmektedir.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Türkiye, göç yönetiminde dünyaya örnek bir model ortaya koymuştur. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın liderliğinde ve Bakanımız Sayın Ali YERLİKAYA'nın değerli yönetimi ile insanı merkeze alan, kamu güvenliğinden taviz vermeyen bir göç modelinin oluşturulduğunu vurgulamak isterim. Göç yönetimi alanında, özellikle Türkiye Yüzyılı vizyonu doğrultusunda, profesyonelleşmiş uygulamalardan oluşan bütüncül bir yapının sistematik ve sürdürülebilir bir model olarak hayata geçirilmesinin haklı gururunu yaşamaktayız. Düzenli göç, düzensiz göç ve insan ticaretiyle mücadele, entegre sınır yönetimi, uluslararası koruma, geçici koruma, gönüllü geri dönüş ve genel göç yönetimi gibi alanların tamamında yeni uygulamalar hayata geçirilmiştir. Çağımızın getirdiği yeni teknolojik ve sosyal gelişmeleri yakından takip ederek dinamik göç anlayışımızı Türkiye'nin yüzyılı hedeflerimiz doğrultusunda istikrarlı bir şekilde devam ettireceğiz.